

5. Зінченко О. А. Управління якістю фінансового результату підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 1 (103). С. 109-1114.

УДК 338.242.2:336.6

Поліщук А. С.,

аспірант Національної академії Управління Україна, м. Київ

Спеціаліст Управління платіжних систем та інструментів АТ "СБЕРБАНК"

Актуальні новації у державному регулювання вітчизняних фінансових корпорацій

В Україні та світі активно відбувається корпоратизація у всіх секторах економіки, серед яких найбільш розвиненими є акціонерні товариства та державні підприємства. Оскільки більшість вітчизняних банків створені у формі акціонерних товариств, їх по праву слід вважати фінансовими корпораціями. Крім цього, у банківських установах вже понад 20-років відбувається процес впровадження корпоративного управління та наближення стандартів його діяльності до міжнародних. Значною мірою це стосується й тих змін, що відбуваються в частині державного регулювання, через удосконалення законодавства та наглядової діяльності Національного банку України (далі – НБУ). Відбувається трансформація механізмів внутрішнього контролю, заходів ризик-менеджмент, з'являються нові об'єкти та методи контролю, які вже починають у практиці сміливо називати «діджітал контроль». Інформаційна та комунікаційна революція обумовили нові формати банківських послуг та операцій, модернізацію ризиків та появу нових, тобто банки найшвидше перемістились в електронне середовище. Всі ці процеси вимагають перегляду інструментів банківського регулювання, оновлення законодавчої бази та формування нової, яка б встигала формалізувати всі новітні процеси і реагувати на виклики. За цих обставин є очевидною актуальність тематики дослідження.

Глобальні та національні дестабілізуючі процеси, зумовлені переформатуванням світогосподарського порядку, поширюються на мікроекономічних суб'єктів – фінансові і нефінансові корпорації. Кризові явища, що розгортаються у фінансових корпораціях, призводять до негативних соціально-економічних наслідків для держави, бізнесу і суспільства[5]. Банки як корпоративні системи є найбільш вразливими до тих змін, які сьогодні відбуваються в Україні та світі, з одного боку вони швидко налаштовуються на глобалізаційні та інтеграційні процеси, інформаційні та комунікаційні перетворення, з іншого – потребують як найшвидшого удосконалення регулюючих механізмів нових видів діяльності, функціонування органів управління, систем контролю, заходів ризик-менеджменту, інформаційної безпеки, антикорупційного комплайнсу, тощо.

Україна вже давно розпочала шлях впровадження стандартів корпоративного управління, де найуспішнішими слід визнати фінансовий ринок, зокрема банківські установи, акціонерні товариства та сектор управління державними підприємствами. Наразі питання вже не в тому, що це таке і навіщо, а в тому, як запровадити кращі практики корпоративного врядування з максимальною користю для компанії чи організації, та головне - поширити інфраструктуру корпоративного управління в усі сектори економіки, врахувавши і локальний контекст[4]. У цьому контексті, слід зупинитись на тому, як сьогодні реалізована концепція корпоративного управління у банківському секторі. Як зазначають дослідники, в Україні корпоративне управління та банківська система тривалий час розвивалися самостійно, паралельними шляхами[4] та сьогодні у своїй діяльності банки керуються рекомендаціями провідних вітчизняних і міжнародних установ [1,2,3].

У чинному Законі України «Про банки і банківську діяльність» введено низку положень щодо корпоративного управління, зокрема викладені основні права та обов'язки усіх учасників та механізми їх взаємодії, запроваджено інститут незалежних директорів, установлено порядок щодо розкриття структури власності та проведення операцій з пов'язаними особами,

удосконалено нормативно-правову базу з питань організації внутрішнього аудиту та комплайнсу. Також важливий крок було зроблено нещодавно (у 2018 році), шляхом введення положень які передбачають перетворення банків з «публічних» у «приватні», посилюють роль Ради банку та її незалежних директорів (розширення переліку питань, що відносяться до виключної компетенції Ради банку, зокрема, в частині корпоративного управління, збільшення квоти незалежних директорів, конкретизації критеріїв незалежності), комплексний перегляд вимог до професійної придатності топ-менеджерів, перехід від формальних вимог до сукупної оцінки досвіду, знань, навичок кандидата з огляду на функціональне навантаження кандидата, бізнес-модель та профіль ризику банку-менеджерів; вимога щодо колективної придатності правління (наявності спільної кваліфікації) з урахуванням розміру, складності структури та профілю ризику банку.

«Інформаційний переворот», інтеграція «нових технологій» створили новітні сервіси та можливості для клієнтів, водночас перед банками постали нові й виклики: автоматизація бізнес-процесів, розповсюдження технологій, кіберзагрози, нестача компетенцій, подорожчання ризиків, регулювання. Важливим інноваційним кроком у регулюванні питань інформаційної безпеки для фінансових корпорацій та банківських установ зокрема, стала організація заходів («діджітал контролю») із забезпечення інформаційної безпеки в банківській системі України, імплементація яких дасть можливість 1) ідентифікувати актуальні кіберзагрози та посилити вимоги до захисту інформації в інформаційних системах банків; 2) сформулювати принципи управління інформаційною безпекою та криптографічного захисту інформаційних систем НБУ; 3) установити базові вимоги до безпеки інформації. Зазначені норми відповідають принципам права Європейського Союзу та зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

Інформаційна та комунікаційна революція, які охопили усі сфери бізнес-діяльності поставили нові виклики перед сучасними фінансовими корпораціями. «Діджіталізація» фінансово сектору економіки відбувається

швидше, а ніж методична та нормативно-правова база, на основі яких б ці процеси були урегульовані, а учасники – захищені. Водночас, реформа корпоративного управління, яка найбільш успішно реалізована у банківських установах також є запорукою подальших кроків до зближення механізмів регулювання діяльності фінансових корпорацій до стандартів Євросоюзу.

Список використаних джерел:

1. Постанова НБУ від 28.03.2007 N 98 Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України;
2. Про затвердження Принципів корпоративного управління: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.07.2014 No 955 / [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://www.nssmc.gov.ua/user_files/law/18922/1406127204.doc.
3. Базельський комітет з питань банківського нагляду [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bis.org/publ/bcbs107.htm>.
4. Стандарти корпоративного управління у системі вищої освіти України. Концептуальне бачення змін // Науковий економічний журнал «ІНТЕЛЕКТ XXI» – № 4 – 2018 р.
5. Олешко А. Механізм антикризового управління фінансовими корпораціями Електронне фахове видання «Ефективна економіка»

УДК 336.717.061;336.581

Преснякова Е.В.

к.э.н., доцент, зав. сектором промышленной политики

ГНУ «Институт экономики НАН Беларуси»

Развитие инвестиционного банкинга в Республике Беларусь

В Республике Беларусь развитие инвестиционного банкинга выступает в качестве одного из стратегических направлений расширения банковского сектора [1]. Учитывая, что белорусским законодательством понятие